LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
2026-11-19 Nr. NV-3102

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TARPTAUTINIŲ SANTYKIŲ IR EUROPOS SĄJUNGOS GRUPĖ
PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SAVANORIŠKŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ KANDIDATUOJANT Į JUNGTINIŲ TAUTŲ ŽMOGAUS TEISIŲ TARYBĄ 2028–2030 M. LAIKOTARPIUI

2026-11-19 Nr. NV-3102

Vilnius

1. Projekto rengėjas. Užsienio reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas. Siūloma pritarti Lietuvos Respublikos savanoriškiems įsipareigojimams (toliau – savanoriški įsipareigojimai) kandidatuojant į Jungtinių Tautų Žmogaus teisių tarybą 2028–2030 m. laikotarpiui.

3. Projekto esmė.

Lietuvos Respublikos kandidatavimui į JT Žmogaus teisių tarybą 2028–2030 m. laikotarpiui buvo pritarta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2025 m. gruodžio 17 d. pasitarimo protokolu Nr. 43 (pritarus ilgalaikiam Lietuvos Respublikos kandidatavimo į tarptautinių organizacijų renkamus organus planui).

JT Žmogaus teisių taryba yra pagrindinė Jungtinių Tautų institucija, atsakinga už žmogaus teisių skatinimą, jų apsaugą visame pasaulyje ir atsaką į žmogaus teisių pažeidimus. Narystė JT Žmogaus teisių taryboje sustiprintų Lietuvos tarptautinę įtaką ir galimybes įgyvendinti užsienio politikos prioritetus, ginti žmogaus teises, demokratiją ir taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką.

Lietuva, kandidatuodama į JT Žmogaus teisių tarybą 2028–2030 m. kadencijai, įsipareigoja stiprinti žmogaus teisių apsaugą, demokratiją, teisės viršenybę ir demokratinį atsparumą, ginti saviraiškos ir žiniasklaidos laisvę, skatinti lygybę, nediskriminavimą ir pažeidžiamų grupių teises, spręsti dirbtinio intelekto ir hibridinių grėsmių keliamus iššūkius. Ypatingas dėmesys bus skiriamas žmogaus teisių apsaugai ginkluotų konfliktų metu, atsakomybei už tarptautinius nusikaltimus ir kovai su nebaudžiamumu, ypač siekiant atsakomybės už Rusijos agresiją ir žmogaus teisių pažeidimus Ukrainoje, neteisėtą Ukrainos vaikų deportaciją, taip pat kovojant su dezinformacija, istorijos iškraipymu ir žmogaus teisių instrumentalizavimu. Lietuva taip pat rems Specialiojo tribunolo dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą ir tarptautinių žalos atlyginimo mechanizmų veiklą, sieks stiprinti JT žmogaus teisių mechanizmų veiksmingumą, nepriklausomumą ir finansavimą, skatinti tarptautinį bendradarbiavimą ir pilietinės visuomenės dalyvavimą.

Savanoriški įsipareigojimai darbo tvarka suderinti su Socialinės apsaugos ir darbo ministerija bei Teisingumo ministerija.

Rinkimai į JT Žmogaus teisių tarybą vyks slaptu balsavimu 2027 m. spalio mėnesį Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje. Lietuva į dvi Rytų Europos grupei skirtas vietas kandidatuoja kartu su Armėnija. Lietuvos kandidatavimo kampanija finansuojama iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų. Jei Lietuva būtų išrinkta, su naryste susijusios išlaidos būtų finansuojamos iš Užsienio reikalų ministerijai ir kitoms valstybės institucijoms skirtų biudžeto asignavimų.

Pritarus Įsipareigojimams, pavesti Užsienio reikalų ministerijai organizuoti teksto vertimą į anglų kalbą ir pateikti jį Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos pirmininkui.

4. Dalykinio vertinimo išvada. Siūloma svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Tarptautinių santykių ir ES grupės vyriausioji patarėja Lina Saulėnaitė-Višinskienė